

Kis

LANT

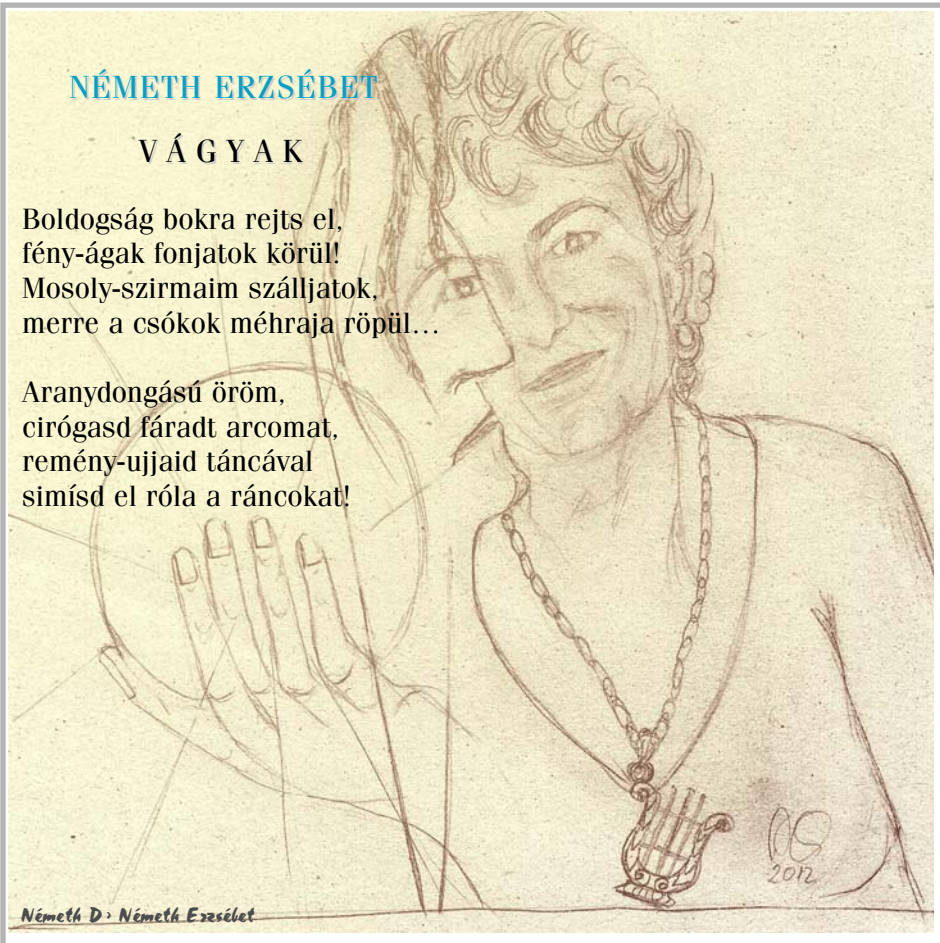
IRODALMI FOLYÓIRAT

NÉMETH ERZSÉBET

VÁGYAK

Boldogság bokra rejts el,
fény-ágak fonjatok körül!
Mosoly-szirmaim szálljatok,
merre a csókok méhreja röptül...

Aranydongású öröm,
cirógasd fáradt arcomat,
remény-ujjaid táncával
simísd el róla a ráncokat!

Németh D. Németh Erzsébet

2012/2 90.szám

Kis LANT az INTERNETEN! www.kislant.hu

NÉMETH ERZSÉBET

A Bibliás-könyv verseiből

V a n s z ö v e t s é g ...

„Ha az élők el akarnák hagyni ezt a hazát, a halottak visszatartanák őket.”

– Jókai –

Kőbe vájt sírbolt
Efron mezején
– négyszáz
ezüst siklus árán –
az ósanya sírja.
Öleli magához
Izrael népét,
Isten választottját,
olyan szorosán,
ahogyan csak bírja.
Övéit tartó karjai
soha nem gyengülnek,
segíti férje és fia,
máig hallatszik
Kánaán földjéről
holdas éjboltozat alatt,
ahogy száll az ima:
Köszönjük Urunk,
hogy gondoltál velünk,
s adtad Ábrahámot,
a hit emberét
ősapául nekünk.
Köszönjük Urunk,
hogy gondoltál velünk,
s adtad Sára
fejedemasszonyt
ősanyául nekünk,
ki hinni sem akarta,
hogy olyan idős korban
szülhet még gyermeket.
Megmosolyogta az anygalt,
ki a jó hírt hozta,

azt hitte: tévedett.
De a szövetség
megkötetett
az Egy Isten
és a benne hívő
próféta között,
áthajlik azóta
minden időközön,
megbonthatatlan,
áldott és örök!

A r c o m ...

Arcom Holdat
rajzol szívedre
é l e t.
Ó, ha újra
születnék
és megkérhetnék:
adj nekem
új sorsot –
de arcom
maradjon a régi,
a visszaverődő
fény rajta,
az legyen majd égi!

J é z u s - j á r á s

Hol voltam akkor,
aludtam volna:
mikor erre járt,
húnyt szemem mögül
mért nem láttam arcát,
miért nem hallottam szavát?
Csak várok most,
kétségek özöne között:
találgatva,
hogy a szívekből
ki- vagy beköltözött?

Barcs János

Egy tenyéryi fényért

Sorsom a kemény szabad sziklák sorsa,
 magaménak vallom minden fűszálát.
 Enyém a szirtek légygökér gubanca,
 sorsom a szurdokok hatalmas harca
 homloknyi égért; egy tenyér fényért,
 rávilágítva sziklarepedésre...
 Kicsiny fényem nem adnám a világért,
 és semmilyen kalandért sem cserébe. –
 Tudom, hogy kevés ember ért meg engem
 költőként – röptető gyötrelmeimben.
 Sziklák takarják előlem a Napot,
 de bízom, egyszer majdcsak szirtre érek:
 Hűséget esküdtem a mindenségnek...
 Nem baj! Lehet, hogy sokan elátkoznak?
 Gondolatomban – erdők lombosodnak. –
 Sírnak a márgás kövek, mint kicsiny cicák,
 virrasztva a hirtelen-fény-éjszakát: –
 S körülöttem majd halkán dorombolnak...

Álmaidról

Álmaid otthontalan virágok;
 bús fohászkod lehiggadt értelem,
 szilaj nő csókja már nem üdvözít.
 De Rólad azért megtudtam még annyit,
 hogy egyszer meghajszoltak májusok,
 s jégcsizmában caplattak kínjaid...
 Sűrű hajad vad lobogása alatt,
 háttal álltál – keleti szeleknek,
 s úgy fohászkodtál letérdelve
 fényesre hasított barázdákhoz,
 mezők életéért imádkozva, –
 s világba küldtél üzeneteket
 verseidnek szűz templomából.
 Megcirógattad a földnek arcát
 virradat zargatva sötétet, –
 s múzsád lelkéből bölcs dalok sírtak...
 Monoton harangbongás riasztott;

minden bölcs gondolatod üzenet
volt a világnak: s a magányosság
kiéhezett vad-vörös falkája
sosem falhatta tüzes gyomrába
a legigazabb poéták gondját; –
a bátor őrzők meghajszolt szívét!

Combjukat mutogatják

Négy szingli barátnőnek

Rakétás égen, vad csillagtábor alatt
senki sem foghat röptében madarat.
Halkuló estékben csöcsörésszik a fény,
s vén üstökös röpköd véres peremén.
Fekete-vörös tűznél halkan énekelnek
gyomorba döntve kadarka-szerelmet...
S ragyogón meztelen titkuk sok vadságát,
combjukat mutogatják „szingli-nagyságák”.
S néznek reménykedve, mit kínál még az ősz?
Whisky jár körbe s a kép oly ismerős...
Zenélve, énekelve csápolnak körbe,
majd lehemperegve a hars zöldbe,
tegnapelőtti csalódásra gondolnak, –
s lábuk közt már haldoklik a holnap!

Új gátszakadás

A magyar dal ékes ege magasan muzsikál,
De itt körülünk, idegesítőn áll a bál...
Átvedlettek a gyávák! Mind mondja az igazát:
Mebukott a kommunizmus – megrepedt a gát!

Szigethalom, 2009. március 15.

T. Ágoston László

A húsvéti beteg

– Nagypénteken dolgozni... – dohogott a borostás képű, kialvatlan szemű műtőselegény, miközben a párnába egyre inkább eltűnni látszó beteget vizslatta. – Nagy ünnepre súlyos beteget... Ilyet is csak a Bata főorvos tud kitalálni. Mert ha ő van ügyeletben, végig pörögni kell a műtőnek. Melóbuzi. Én betolom, meg kitolom, ha csak az kell...

– Nekem szólt? – kérdezte a beteg elhaló hangon.

– Dehogy szólok én, öregapám, csak hangosan gondolkodom. A jobb combját operálják? Mutassa, leborotválom! Nem az arcát, a lábát!

Közben több fehérköpenyes érkezett a kórterembe. Az egyik gyógyszert nyeletett a beteggel, a másik a vérnyomását mérte, a harmadik a kartonnal egyeztette az adatait. Amikor már az infúziós zacskó is ott lóbálózott a kampón, elindult a menet a folyosó végén lévő műtő felé. A hirtelen támadt csendben csak a takarítónő felmosórongya surrogott. Elmenőben az ajtóból még viszsza szólt a szobában maradóknak.

– Pihenjen, Pista bácsi! A vizitig már senki se zavarja.

Jólesett a csend. Meg az is, hogy most nem őt operálják. Mert rendben van, hogy tulajdonképpen nem fáj, meg az is, hogy jobb lesz utána, de közben tudni, hogy az ő húsába vág a szike, az ő csontját szabja a vijjogó fűrészt ott a zöld lepedő túlóldalán, az azért mégse piskóta ám! Utána meg egy napig mozdulni se szabad, mert fölborul a mit tudom én micsoda a szervezetben, és... No, mindegy, kifeküdt, túl van rajta, holnapután hazamegy. Megy. Két mankóval, lassacskán, de halad. Tegnap már a liftajtóig is eljutott.

Ezt, a Sanyikát meg tegnap reggel hozta

be a húga. Itt ez a rend. A műtét előtti napon bevonul a páciens az összes leletével, aztán átnézik, és másnap reggel ő lesz a nagyműtét. Délre lehozzák, délután akár jöhetnek is hozzá a látogatók. Na persze közben kivárta a sorát a listán. A várólistán. Ha szerencséje van, csak hónapokat. Ha még nagyobb a szerencséje, valaki valamiért lekerül a listáról és egy szerencsés elfoglalhatja a helyét. Nem illik firtatni, ki, miért, hogyan.

A hűg úgy gyámolította Sanyit, mintha legalább az anyja lenne. Leültette az ágy szélére, elpakolta a holmiját, a főnővérnél elintézte a papírjait, pizsamába bújtatta, majd elment, hogy megkeresse a főorvost. „Te addig csak pihenj szépen, Sanyika!”

– Maga is csípőprotézisos? – kérdezte a másik ágyon fekvőt az új beteg.

– Igen, de én már túl vagyok a nehezén. Holnap szedik a varrataimat.

– Szerencsés ember. Én meg holnap... Mondja; nagyon szar dolog?

– Volt már kellemesebb élményem életemben, de látja, túléltem, pedig akkora volt a zabszem hátul, hogy egy falka disznót fel lehetett volna nevelni rajta. És nem fáj, ha az ember betartja az utasításokat.

– Mindenütt ezzel ölik az életemet. Utasítások. Mindenki mindenkinek parancsolgatni akar. Ezt ne tedd! Azt nem szabad! Menjenek a büdös francba! Ez az én életem, azt teszek vele, amit én akarok.

– Nő ember? Ez a hölgy...

– Még csak az kéne, hogy egy szoknya parancsolgasson! A húgom. Fűzi az agyamat, hogy vénségemre ne maradjak egyedül, de ha már hetven évig kibírtam, majd csak túlélem valahogy a hátralévő évtizedeket. Maga hány éves?

– Kettővel kevesebb, de negyven éve nő.

– Egyetlen asszonnyal?

– Ez a harmadik, de vele már harminc éve vagyunk házасok.

– A múltkor unalmamban elkezdtem

számolgatni, hány csaj is volt az életemben. Hatvannál összezavarodtam, pedig az egy- két éjszakásokat nem is számoltam. Szép életem volt, változatos. Bejártam egész Európát, egyszer eljutottam Kínába is.

– Mi a szakmája?

– Bárzenész vagyok. Kocsmamuzsikus. Dob, gitár, balalajka, vokál, amit éppen akar. A dob, az tette tönkre a lábamat. Őt éve jöttem haza, amikor meghalt anyánk. Ott volt a ház, meg a régi haverok is hívtak. Pedig nekem nagyon jó volt odakint. Előbb volt kocsim, mint itthon egy gyárigazgatónak. Az oldalán lángoló vörös betűkkel az állt, hogy ALEXANDER. Ez voltam én. Egyszer néhány évre haza szerződtem egy balatoni luxus szállodába a bandámmal. Nem is volt semmi baj, míg az egyik fő zenei nacsalnik bele nem kötött a nevembe. Mert, hogy szerinte jogtalanul viselem az Alexandert, hiszen az útlevelem szerint Tóth József vagyok. Attól kezdve Sanyikának hívtak a haverok. A következő szezont már Svájcban kezdtük, és tíz évig nem is jöttünk haza. Tudod, kit fog egy ilyen irodakukac egreciroztatni! – váltott át hirtelen tegeződőre. – Bocs, de megszoktam a pertut...

– Semmi baj, hisz' kortársak, meg sors-társak is vagyunk. Ha túl leszel a műtéten, majd almalével megisszuk a pertut.

– Tán a szokatlan helyzet hozta így, meg az ügyelet felől fel-felharsanó szirénavij-jogás, de egyikük szemére se jött álom. Sanyikát a telihold piszkos sárga fénye is izgatta. Többször fölkel, a redőnyt igazgatta az ablakon, aztán elfordult és a hűgát szidta, amiért felhajtotta neki ezt az orvost, aki mindenáron meg akarja operálni. Akkor meg már nem volt mit tenni, hiszen a röntgen, meg minden lelet... Márpedig őt senki se nevezheti gyávának, mert akkor ott csont törik.

– Pista időnként behorkantott a beszélgetésbe, de nem akart udvariatlannak

látszani, megkérdezte, igaz-e, hogy vastag combúak a svájci nők, és milyen hal terem az ottani tavakban? Sanyika biztosan precíz választ adott minden kérdésre, csak kissé átformálódttak a szavak Pista álmában. Ő ugyanis félhomályban úszó elegáns bárt látott, ahol vastag combú svájci halak táncoltak a lila fedelű zongora tetején. Frakkos pincérek kínálták literes kristálykelyhekből a kimondhatatlan nevű koktélokot, és Sanyika mindenkivel pertut ivott. Az angol nagykövet asszonnyal is.

Már az ebédet tálalta a nővér, amikor a kerekas ágy begördült a szobába Sanyikával. A főnővér ellenőrizte a csöpögő infúziót, meg a két oldalt lelógó csöveket, aztán bátorítóan elmosolyodott.

– Na, látja, túl van rajta – mondta. – Most már csak gyógyulni kell. Minél kevessebbet mozog, annál biztosabb. Vacsorára már akár kaphat is néhány falatot.

– A beteg valami köszönöm féllét rebegett, kezével intett, hogy érti, aztán lehunyta a szemét, mint aki aludni akar.

– Pihenjen csak, úgy gyorsabban telik az idő – igazította meg a lecsúszott takarót, és elsietett a fehér köpenyes.

– Hosszúra nyúltak az árnyékok, és a keleti sarokban szürkült a fény, amikor Sanyika felemelte a fejét. Pista ágyát éppen látogatók ülték körül. Arról csevegtek, hogyan rendezik majd át a szobát, meg mikor mehetnek horgászni, hiszen a főorvos azt ígérte, holnap kiszedi a varratokat, és holnapután elmehet haza.

– Én is haza megyek – kottyant közbe a frissen műtött beteg. – Csak valaki elrakta a ruháimat. Tessék már szólni a hűgomnak, a Jolinak, hogy ne vicceljen velem. A kalap nem fontos, a barna öltönyömet hozza, meg a botomat! Anyánk botja volt, szép meggyfa bot. Ahhoz ragaszkodom.

– Rendben van – szolt Pista felesége, és mintegy támaszt keresve nézett a férjére. – Mindenki haza mehet, de magát ma operál-

meg a varratokat, és a húga haza viszi.

– Nekem te ne dumálj, Helga! Megmondtam, hogy vége, a bárban se akarlak látni. Ha még egyszer idetolod a pofádat, kidobatlak a Hanzival. A Stefánnak meg azt üzenem, még a kocsmát is kerülje el hatalmas ívben, mert laposra verem a gömbölyű fejét.

– Ébren vagy, Sanyi? – kiáltott át a másik ágyról Pista a nővérhívó gombot szorongatva. – Kórházban vagy, most operáltak. Ez meg itt az én családom, nem a svájciak. Szóljak a nővérnek, kérsz valamit? – de akkor már nyomta is a csengő gombját.

– Lószart Mikuláskor stanecliban. A ruhámat akarom.

Bejött a nővér a jobbjaiban csőre töltött injekciós tűvel, baljában gumiszalaggal.

– Hallom, haza akar menni. Annak is eljön az ideje. Most megnyugszik és pihenni fog. Lásza, milyen jószívű vagyok; választhat, hogy tablettában, vagy szuriban kéri a nyugtatót.

– Tab - lettában – nyögte a megszeppent beteg. – De tiltakozom! Nekem van hivatalos biztosításom. Én Alexander vagyok.

– Tudom. Én meg a Margó nővér. No, vegye be! Nem kapkodja a fejét! Lenyeli, vizet rá! Az infúziót se ráncigálja, mert lekötöm a kezét. Ha nem fogad szót, magának fog fájni. Értjük egymást, Alex izé?

– Alexander, de tiltakozom. Velem nem lehet csak úgy...

– Velem se, Alexander, mert az én kezemben van a szuri. Bevett valami kábítószer, vagy szeszt ivott? Most mondja meg!

– Tiltakozom! Rendőrség, tűzoltók, pincérek! Segítetek!

Az injekciónak jó hatása volt. Sanyi egyre csöndesebb lett. Magában motyogott, szidta a séfet, meg a pincéreket. Aztán már csak a szája mozgott hangtalanul. A nővér betakarta, összeszedte a kellékeit és fejszólválva távozott.

– Ha fölébred, csengessen majd, Pista

bácsi!

Már éppen menni készült az esti látogatása után a Pista gyerek, amikor megszólalt a szomszéd.

– A fiad, Pista? Le se tagadhatnád, úgy hasonlít rád. Büszke lehetsz rá, jó kiállítású stramm gyerek.

– Örülök, hogy jobban vagy, szomszéd. Délután kissé zavart voltál. Meglásd, reggelre kialszod, nyoma se marad. A nővért egy kissé megijesztetted. Meg egy kicsit engem is...

– Leszarom a nővért. A kulcs vajon a zsebemben van? Megnézné, fiatalember? Ott, a szekrényben, a zakó bal külső zsebében. Egyet a húgomnak adtam, egyet meg a Mészáros Palinak. Bennük már csak megbízhat az ember...

Az apa rábólintott, a fiú megnézte, ott volt a kulcs.

– Te, szomszéd! – ült föl az ágyban Alexander. – Mondd már a fiadnak, hogy húzza el az ablak mellett azt a zöld függönyt! Azt, ott a háta mögött. Ott van a riasztó, üsse be kétszer a negyvenötöt!

A fiú csak nézett, a vállát vonogatta. Az apa bólintott, hogy tegye meg.

– Be van ütve – mondta az ifjabb, s úgy tett, mintha az ajtó csukná.

– Be ám a nagy lószar! – üvöltötte idegesen Sanyika. – Háromszor ütötte be a negyvenhatot. Így jelzett a rablógyilkosoknak. No, de csak gyertek, agyonütöm valamennyit! – Ezzel kitépte a karjából az infúziót, a sebéből a csöveket, a katétert, és ingatag léptekkel indult volna az ajtó felé. A fiú gyorsabb volt, elkapta, mielőtt végigzuhanhat volna a kórterem kövén. Visszafektette az ágyba a dühtől rángatózó testet, miközben az apja teljes erővel nyomta a nővérhívó csengőt.

Hárman szaladtak lóhalálában. Margó, a nővér, egy fiatal orvos műszer kocsival, meg egy díjbirkózó külsejű éjszakai ápoló, akit feltehetően hasonló alkalmakra tar-

tott a kórház.

– No, ezt jól megcsinálta – állt meg az ágy előtt szétvetett lábbal a nővér. – Most mi a frászt kezdjek magával? Akár kezdek is előlről az egész operációt.

– Nem baj, kifizetem – hörögte Sanyika eltorzult hangon.

– Kötözzék le, aztán vigyék a röntgenbe! Meg kell nézni, milyen kárt csinált! – adta ki az utasítást a fiatal orvos. – Szóljanak le a műtőbe is. Vigyék a kartonját!

– Hozzám ne nyúlj, mert megharaplak! – üvöltötte a beteg.

– Tudod, kit harapsz te meg... – hajolt föl az ápoló mind az száz kilójával, de amint kimondta, már repült is a falnak. A beteg az operált lábával rúgta meg.

– Te jószágos Isten!... – szörnyülködött a nővér. – A pro...protézis...

– Most már biztos, hogy újra kell műteni – állapította meg az orvos. – Ne szórákoszanak már! Két erős felnőtt nem tud lekötni egy frissen műtött idős beteget?

– Hát ezzel a foszlós gézzel... – sóhajtotta a nővér.

– Tudja mit? Jöjjön, próbálja meg! – sziszszent föl a díjbirkózó természetű ápoló, mint akinek a lábára léptek. – Te meg ne hadonássz, mert letöröm a kezedet!

– Segítség! Rendőrség, tűzoltók, pincérek, portások, segítetek! Megöl ez az átlat! Kinyomom a szemedet!

– Egy újabb nővér rohant be a szobába kartonokkal a kezében.

– Én nem tudom, hogy van ez, doktor úr, de Alexander nevű betegről nincs is kartonunk.

– Nem is lehet – kottyant közbe Pista –, mert Tóth József a neve.

– Micsoda? – kérdezett vissza elképedve a fiatal orvos. Ez...

– Tóth József – erősítette meg Pista. – Az Alexander a művész neve. Ezért hívják a barátai, meg a húga Sanyikának.

– Hát ez egyre komplikáltabb... Van még

valami egyéb titokzatosság is az ügyben? – érdeklődött a doki gyöngyöző homlokát törölgetve. Sebészlet ez, vagy diliház? Ne kíméljenek! Különben tökmindegy... Kötözzék le, hogy legalább több kárt ne tehessen magában, aztán a beteghordó vigye át a röntgenbe! Döntsék el ott, mi a teendő. Pszichiáter kell ezek mellé, nem sebész...

– A beteg üvöltött, a két ápoló birkózott vele, s mire mindhárman megadták magukat a sorsnak, keze, lába a rácsokhoz kötve, s a feje se mozdult a turbán alatt.

– Indulhat! – adta ki a parancsot a nővér. Az ajtóban várakozó beteghordó hozzáértő rúgásokkal fellazította az ágykerekek fékjét, és unott képpel kormányozta az ágyat az ajtó felé.

– Ezt én karton nélkül is megmondhatam volna – dűnyögte félhangosan. – Csak a szemébe néz az ember, és látja az elvonási tüneteket. No, de kuss legyen, ez nem a műtőslegény dolga! A pszichiáter meg Bécsben rendel...

Fél óra se telt belé, újra megjelent a kórteremben. Pista ágyán is kilazította a kerekeket, és elindult vele az ajtó felé.

– Azt mondta a főorvos úr, hogy toljam át a hetesbe. Onnan mindenki húsvéti kimenőre ment. Nyugodtan alhat, áthozom az éjjeliszekrényét, meg a ruháit is. Reggel a főorvos úr kiszedi a varratait. Ez a műzenész meg had áriázzon magában. Napokig eltart, míg kitisztul az agya. Emlékszik, mit mondtam ma reggel? Nagypénteken bűn dolgozni. De még nagyobb bűn nagy ünnepre súlyos beteget csinálni. Ezt az Isten nem bocsátja meg. No, meg én se.

BAYER BÉLA

csorba/Tükör

III. rész

ÚTON

Noha nem cseréltem se szívet, se hazát, magánéleti okokból Németországba költöztem. Pontosan a Saarland nevű szövetségi államba, aholis művészetemnek új teret, magamnak pedig ihletőn nyitott társat találtam. (Mindez az úr 1998. évében történt. Röviddel azután, 1999-ben, Kiss Benedek és Lázár Ervin ajánlására, tagjai sorába fogadott a Magyar Írószövetség. Így lettem külföldön élő magyar író. A dolog természetéből adódóan, német nyelvű alkotásaim száma is megnőtt. (Magyar nyelvű lírából megélni itt sem lehet!, de a fordítói véna nagy előny.) Sabine Ecker értő szelektálásának köszönhetően láthatott napvilágot Spiegelscherbe, Tükörcserepek (*Babits Kiadó, 1999. Dr. Heinz-Jürgen Kliewer germanisztika professzor ajánló soraival. Pável Rita doktori disszertációjában tér ki rá.*) című munkám, amely a sorban a 13-as számot kapta. (a Frankfurti Könyvvásáron is bemutatásra került!) A kötet első részében az egységes gyermeki világgép felfeszlésének lehet tanúja az olvasó. „Az antológiászerűen megkomponált mű érzékenien kimunkált darabjai egy olyan gondolati szálra felfűzött cél megvalósítását tükrözik, ahol a világra való első rácsodálkozás csak a kezdet.” A férfilét kibontakozásának momentumai, az útkeresés nehézségei lüktetnek a sorokban, hogy azután a művészi létben magára talált személyiség egy egységes egészzé záruljon ismét. Új hang voltam, érdekes. A kíváncsiság meg eleven. Már az első frankfurti fellépésem során lába kelt tizenhárom db., a kiállított kötetemből! Jó ómennek bizonyult! Talmi kötetet nem

lovasítottak meg! Forgószínpad szísztemában olvastunk fel a Tükörcserepekből. Jobbára hétvégeken, a szomszéd település „Kultúra Házában”. Feleségem igazi profiként támogattott. Akkoriban megerőltetőnek tűnt, (előfordult, hogy egy szombat-vasárnap, kilenc fellépésünk volt) de megalapozta itteni ismeretségemet. A televízió és sajtónyilvánosságról a „Ház” asszonya gondoskodott. A helyi hírvérsről a susmus. A terjesztésről egy magyarországi kapcsolatokkal bíró egyesület. Magyarul felolvasott történeteimmel több kitelepített honfitársamnak csaltam könnyet a szemébe.

Korábban megjelent köteteim is gazdára találtak. Mint minden ami újkeletű, elült ez is. A napi penitencia maradt. Az ingázás a hétköznapi lét (két egymást követő esztendőben tanítottam magyar nyelvet egy pfalzi polgári iskola hetedikes nebulóinak) és a papírlap között, ami mint tudjuk: nem szól vissza, de nem is erősít meg.

Honvágym verseit és műfordításaim gyűjteményét egy kötetben jelentette meg a Babits Kiadó Prométeusz húga címmel. (A mű 1999-ben juthatott el az olvasóhoz. Egy műtész recenziója imígyen látja és látatja a kötetet: „Bayer Béla tudatosan kidolgozott és természetes módon kifinomult költő világát az intellektuális-asszociatív látás, illetve a szinte eruptív nyelvi erő, a rendkívüli metafora- és képgazdagság jellemzi. A látványok, érzetek és élmények szinte azonnal az elvonatkoztatás magasába emelkednek, így belsővé avatva jelennek meg a versekben. Ilyen módon leíró sorai is az invenciózusság és az átértelmezettség hatását keltik az olvasóban. E kötetének versei csak megerősítik a korábban kialakult Bayerképet, ami talán mégis újdonság, az az, hogy ezúttal még árnyalatosabb, finomabb, lebegőbb – mondhatnánk: „klaszszikusabb” – lett a versbeszéde. Motívumainak és stíljének gazdagságát jól jelzi, milyen sokféleképp ír a szerelemről: mint

képző diák (Menedék), mint a nagy érzésre rácsodálkozó ifjú (Kérdés), mint kéjvágyó férfi (Áldozó). Képisége, nyelvi ereje mégis táj- és természeti tárgyú verseiben ragyog fel leglátványosabban (Térköz; Impromtu; Már, már; Szíkes stb.), amelyek – természetesen – nem leíró költemények, hanem a tájban az embert, a lelket láttató darabok: „Fenyő pikákról dér penész / pereg a posztumusz avarra, / hitünk jászolán hó miséz, / sebeinket betakarja” (Advent). Bayer Béla csak kevesekhez hasonlíthatóan lelkesíti át a világ látványait, csak a legnagyobbakhoz foghatóan láttatja a természeti tájban az emberi tartalmakat. És mindezt valami egészen különös hatású képteremtő erővel teszi, például így: „Az idő varsáiban pillanat verdes” ; „Jegenyék ölelik hajnallá az éjszakát” ; „Isteni lehelet páráll a tájon” és így tovább. Vagyis még kimerevített, állóképei is spirituálisak, ilyenformán dinamikusak és hatalmas képzelőerővel, asszociatív hatással görögnek sorról sorra, strófáról strófára, mindvégig kitarva az elégikus érzelmi készenlét és a pontos természet-ábrázolás szimmetriája mellett. Ismert, hogy Bayer Béla németül is alkotó költő, úgyszólván természetes hát, hogy műfordításainak csokrát is közreadja, mindenképpel német klasszikusoktól (Goethe, Rilke, Eduard Mörike, Joachim Ringelnatz) és kortársaktól (mint Heinz Kahlau, Eduard Kucharek, Josef Michaelis, Holger Hase) való verseket. Bár a kiválasztott alkotók sokfélék, az mindenképpen közös vonásuk, hogy intellektuálisak és veretesen kifinomult versvilágot fémjeleznek.”

Akkoriban már az „úton” éltem. Kialakult rendszerességgel ingáztam a völgyeségi város Bonyhád és Homburg között. Egy hazai német nyelvű lap, a Neue Zeitung rendszeresen közölte írásaimat, de a Pester Lloydban és a Kurírban is jelent meg írásom. Magyar nyelven a VÁRhelyben,

a Pannon Tükörben és a Lantban volt alkalmam publikálni. A Tolnai Extra heti rendszerességgel közölt. A reklámok és a „B-rizs mellett”. Utólag sincs restellkedni válm miatt, hisz a lap olvasótábora nem forgatta a magasabb irodalom periodikáit! Viszont az ismertségi mutatóm jócskán megnőtt. Németországban inkább rólam írtak, mintsem tőlem közöltek. (Egy stuttgarti lap honoráriumát még mindmáig nem vettem fel!)

Asymmetrie című kötetem német nyelvű novelláimnak csokra. (Kerényi Verlag, 2000) Fogadtatásáról dióhéjban annyit, hogy a Frankfurti Könyvvásáron egy tucatnyit lovasítottak meg belőle. A Mecenatura Hungarica égisze (standján?) alatt, egy rákövetkző alkalommal is bemutathattam aktuális munkáimat.

Az életben mindenki cipel valamiféle terhet fogalmazza meg Eszterlanc című regényem egyik szereplője, amivel élni épp úgy nem reménytelen, mint bármi más nehezékkel. Noha a múltat nem tehetjük meg nem történetté, nem is törölhetjük ki magunkból. Gyökereinket ismerni veleszületett jogunk, de felkutatásuk során a régi sebeket felszakítani botorság. A próbák száma határtalan, s ezen a boldogság törtései sem segítenek. Az egyént hagyni kell olyannak amilyen, hadd változzék a saját habitusa szerint. Hagyni, hogy képessé váljon a józan szelektálásra. Röviden így sommázhatók Eszterlanc című regényem alapvetései. A regényben esik szó művészetfelfogásom mibenlétéről, az alkotó egyént érintő, általam fontosnak tartott részletkérdéseiről is. (Edutech Kiadó, 2000) Még ugyanezen év februárjában felvételt nyertem az FDA (Freier Deutscher Autorenverband) berkeibe. Felolvasó körútam során, - már a Szabad Német Írószövetség támogatásával Bajorországtól Hessenen át Rheinland-Pfalzig, végül a Saarlandig - több tartományban mutathattam

meg magam és a kötetemet. A stuttgarti Rara Avis Publishing szerelmes verseim csokrát adta ki Opalkugel der Liebe címmel (2000. Vera Hewener filozófikus kritikája az író nő Internet portálján olvasható. A kötetet pillanatok alatt elkapkodták.) Az Auf den Schanzen der Seele című kötetem a Kerényi Kiadónál látott napvilágot 2001-ben. (Nagyszerű bemutatójára Budapesten, a Magyarországi Németek Házában került sor. A fogadtatás és a visszhang igazi „sztárnak kijáró” volt. Ünnepezt német ajkú hazánk fia voltam, aki idehaza nem lehetett próféta! Kishíján hiúságom áldozatává tett. Egy müncheni kiadó CD felvétellel kecsegtetett, amire csaknem rábólintottam. Egy jó időben érkezett figyelmeztetés azonban még megakadályozhatta a döntést. A kézirat mellett ugyanis a szerzői jogokat is kérték, s mindezt bagóért!) A versek és novellák után egy újabb regény következett, Dort drüben címmel, (Kerényi, 2002.) Bemutatójára egy magyarországi felolvasókörtű során került sor. Az Akadémia utcai pesti fellépést a pécsi Lenauházi követte, majd a szekezsárdi Deutsche Bühne (Német Színház) színpadán zárult. A kritika ezt a regényemet tartja a legjelentősebb munkámnak. Bemutatója ezért bővebb terjedelmet követel. Bechtel Helmut dolgozatának kivonatos idézetei így tájékoztatnak a munkáról: A határ mindenkori odaátja egy Közép-európai regényben Bayer Béla: Dort drüben (Odaát, Kisebbségkutatás: Internet www.hhrf.org/kk) A szerző azon kevesek egyike, aki a kortárs magyarországi német prózában a regényig jutott, fontos bizonyítékát adva ezzel annak, hogy a kisebbség irodalma még képes hosszabb terjedelmű elbeszélő szövegekre. A Dort drüben című regény a nemzetiség XX. századi történelmének és kultúrájának szépirodalmi feldolgozására tesz kísérletet. A regény motíválóját nem más, mint a női fő-

szereplő bizonytalan identitás-struktúrája; a szöveg narratívái pedig az utazás, az életút és az életpálya motívumok segítségével szövik tovább a történetet. A kétféle kibomló idő mentén a szöveg egy „családfaregény” megkonstruálása felé mutat... Martin egyre beljebb hatol saját kultúrájába, regionális identitásának fokozatos erősödése mellett a hit kérdései is foglalkoztatják; rabságában is képes kialakítani a szabadság illúziójának feltételeit. Szavaiban egyértelműen megfogalmazódik az emberi ittlétnek az az egzisztenciális tapasztalata, amely őt saját határainak mindenkor odaátja felé vonja. Az Odaát című regény egy magyarországi német származású család tagjainak perspektívájából követi figyelemmel azt a folyamatot, ahogy a második világháború pusztítása és a határok újbóli átrendeződése után a kontinens polgárai új orientációs pontok után kutatnak. A hidegháborús hatalmi rendszerek alkotta határokkal szembesülő szubjektumok cselekvési lehetőségeinek irodalmi eszközökkel, regény formájában történő vizsgálata a magyarországi német irodalomban egyedülálló kísérlet.

Megemlítésre kívánkozik, hogy az Irodalomtörténeti Doktoriskola két hallgatójának disszertációja is foglalkozik a könyvvel.*lange erwarteter erster Roman... / Zur interdiskursiven Konstruktion ungarndeutscher Identität... Eszter Probst: books.google.de/books/DerGärtner3.1.3.6/EntwicklungsgeschichteErwägungenzurungardeutschen... doktori.btk.elte.hu/lit/pavel/tezis.pdf.*

Levéltári kutakodásaim az írott szó egy másik területét hozták közelebb hozzám. Lexikonok és jegyzetek tucatjai segítettek előrehaladásomat, (a szövegből kishíján tudományos értekezés lett.) Egy négy éves ciklus elteltével megváltam a Szabad Német Írószövetségtől (FDA). Nem pusztán mentalitásbeli különbözőségeink, de a Magyar

Írószövetséget (megítélésem szerint) alaptalanul bíráló kritikájuk miatt (épp a Szövetség tervezett saarlandi elnökévé megválasztásom előestéjén!) Einstein szerint „az embernek nem kell a világot értenie, elegendő, ha eligazodik benne.”

Jóideig rágódtam a kijelentésen, míg magamévá tettem a gondolatot. Csak ekkor, immár félszáz tavasszal a hátam mögött, csak ekkor, hogy a nyájszellem buktatóit is lebírtam, éreztem úgy, hogy fellélegezhetek. Igazándiból, szabadon. Mert ekkorra ikrásult ténnyé bennem korábbi feltételezésem azon egyike, mely szerint, akinek meg van a maga külön világa, még nem természetesen álmodozó.

Arra, hogy bölcsődalaink gyakran életoőbbek az anyatejnél, a nyelvi honvágy tanított. E tárgyú verseim csokrát A Holnap arcába című kötetben adtam közzé. (Kerényi, 2002) Ha csak lehetőségem adódott, utaztam. Lévnén, hogy a kontinenst még zsurnalisztaként bejártam, „szemem és oldalbordám” Sabine E., unszolására, először a Baleari, majd a Kanári-szigetekkel ismerkedtünk.

Még Castro országlása alatt jutottunk el Kubába, ahol Hemingway és Che Guevara nyomdokain ismerkedhettünk meg a karibi szocializmussal. Kalandozásaink irodalmi leképezését az Árnyjáték c. elbeszélés-kötet egyes darabjai tartalmazzák. (Babits, 2004) Csike Alfréd, a történetek kulcsfigurája, az einsteni eligazodáshoz szükséges kompaszt keresve határozza el, hogy megörökíti életének még sorokba zabolázható alapvetéseit. Az írni és kibírni gondolata vonul végig az olykor könnyed, más-szor mélyebben szántó történeteken. Csike a többre hivatott szellemi proletár (önmagam alteregója!?) élő alak, aki nem mentes a kicsinyes hibáktól. Épp ezen gyarlóságai teszik hitelessé. Humor és önirónia, emlékidézés és filozófia keveredik az írásokban.

Ami a kötet egészét szimpatikussá teszi, az a sorok közt megbújó egészséges és permanens vágy a rendezett emberi kapcsolatokra. Társalgásaink lelke a történet. Mégsem hiszem, hogy létezik közöttük olyan, ami egy sztori számára elég izgalmas lenne. A kötet darabjait annak tudatában rendeztem könyvvé, hogy azok sem kivételek.) Megjentetéssel egy ideig a szegedi Külváros kecsegtetett, ám végül a Babits dominanciája döntött. Mint próbakötet az Interneten is olvasható.

A mindennapi létet feledve, de mégis abból táplálkozva íródtak meg a Herausforderungen c. kötet novellái. Megírásuk kihívás volt, amit úgy sikerült abszolválnom, hogy szerzői példányaim a legrovidebb úton találtak gazdára. (Geograph, 2006)

„Bayer Béla Herausforderungen című kötete 2006-ban jelent meg Homburgban. Alcíme – Kurzprosa – szerint rövid történeteket, karcokat tartalmaz. Írással reagál majdnem minden élethelyzetre, elbeszéléssé formálja a nyersanyagot. Megtörtént események, élmények, benyomások alapján írja a rövid történeteket, novellákat. Figurái is valóságosak, nem kitaláltak. Élő, hús-vér emberek, akikkel az író elmesélteti problémáikat, s közben az olvasó joggal érzi, hogy mindegyik élethelyzetet ő maga is bármikor átélheti. Az író jó érzéssel segíti az olvasót eligazodni ezekben a helyzetekben, vagy ahogy a könyv címében szerepel: a „Kihívások”-ban. A kötet a jó sztorikat kedvelők érdeklődésére számíthat.” /Tariján Miklós /

A Köztshelyzet, úti élményeink második kötete. (Geograph, 2009) Saarlandba kerülésem és az itt tapasztaltak krónikás megjelenítése a könyv. Furcsa találkozások, még érdekesebb személyek és szituációk jellemzik a munkát. A trilógia utolsó

darabja, a Malik gyűrűje. (Geograph, 2010) (Marokkótól, a Kanári szigeteken át ível a főhős Csike Alfréd útja, hogy végül Kis-Isztambulban (Homburg törökök lakta kerülete) állapotjék meg, ha nem is véglegesen, de hogy ott találjon nyugalomra ?!)

Gacsos nyavalyáim figyelmeztetésére, hosszabb kényszerpihenő következett. Így utólag sommázva a helyzetet elmondható, hogy a betegágyamon született verseimmel az elmúlásra mondtam nemet. (Resümee, Geograph Kiadó, 2006). A karcsú kötet kedvező visszhangra talált és a német nyelvterület több országába is eljutott. Brüsszeli bemutatását sajnós nem volt érkezésem vállalni. Magyarországon viszont három alkalommal is felolvashattam belőle. Az Orsz. Idegennyelvű Könyvtár így recenzálta:

„Ötvenes éveinek közepén az embernek megvan a lehetősége, hogy egy magaslaton körülnézzen, vissza- de előre is tekintsen. Ez kötelesség is – vallja a szerző. Egy év gondolatai képezik „Resümee” – Áttekintés, Összefoglalás – című verseskötetének foglatát. Valóban „rezümé”. Rövidék a költemények – egy vers egy oldal, két kivétellel. A költeménynek többnek kell lennie pusztán esztétikai élménynél: ezt érezzük sorait olvasva. Bayer mesterien tömörítve fogalmazza meg bennük tartalmas gondolatait. Újévtől karácsonyig ível verses elmélkedése. Olvasóit is filozofálásra, elmélkedésre készíti, de energiát is meríthetünk minden sorból. Verskedvelőknek, irodalomkutatóknak, de minden olvasónak ajánljuk gondolatébresztő vallomásait.”
/Tarján Miklós/

Történt, hogy egy a szülőfalummal (Vár-alja) partnerkapcsolatban álló rheinheseni városka illetékese arra kért, hogy jelentessünk meg egy prózakötetet, ami afféle „séta a bölcsőhely körül” lenne. Felismert tudatában annak, hogy csak évi két könyv garantál gondtalan életet, rááltam. A terv a Diesseits der Milchstrasse című

munkámmal valósult meg. (Geograph, 2010) Válogatott és új novelláim kaptak helyet a kiadványban. Mérsékelt sikerrel, de újabb „fehér foltok” ismerhették meg nevemet. Ibizán áprilisban, Luzernben késő ősszel. (A kisprózák hahnheimi bemutatója az illetékes hirtelen halálával meghiúsult. Szülőfalum elitje sem mutatott érdeklődést.) Magyar nyelvű verseim egyidejűleg két hazai kiadónál is bebocsátást nyertek. Így jelenhetett meg ugyanazon évben, a Pillanat ráncaiban c. (kispéldányszámú, alkalmi kötet, Doku-Press, 2011.) A negyvenedik érettségi találkozóm időpontjára készült el. A kötetborítón Kabdebo Tamásnak, a dublini egyetem professzorának sorai olvashatók: „A Dunántúl sok jeles költőt adott Magyarországnak. A sor elején olyanok állnak, mint Vörösmarty Mihály és Berzsenyi Dániel, de a ma élők is ott bandukolnak, így a korelnök Takács Gyula. Angyalok is vannak közöttük, mint a párizsi emigránsok és katonák, mint a Kisfaludyak. De gondoljunk most mindenekelőtt Batsányira, ki részben száműzetésből, részben felesége kedvéért kapta Grázot lakhelyéül. Így érkezünk el Bayer Bélához, a hasonorsúhoz. Helyettesítsük most Grázot Homburggal. Verseiben mindenekelőtt ott fészkel a be-nem-valott nyelvi honvágy. Ez rendeli választékos versmondanivalójához a szavakat s ez csiszoltatja azokat, rímelteti, jobbára szabályos verssorokba guríttatja a kifejezéseket. Bayer kifejezései a legérdekesebbek. Van, hol szisztematikusan idéznek föl egy hangulatot, ...van, hogy furcsaságukkal lepnek meg, van, hogy egyetlen töpörtyűnyi versben úgy közvetítik az áttételes igazságot, hogy a valódit tagadják. A költő, mint minden valamirevaló poéta, a hétköznapi létet feledve – és mégis abból táplálkozva – kísérli meg a csodát. Bayer Bélának ez sikerül – s ez nem kis dolog.”

A vajúdás gyönyöre életmű- válogatás.

(Babits Kiadó, 2011) Úgy tűnik fel, hogy két magánjellegű jelenés (Fejős Károly „kiadói hattyúdala” és a hatvanadik születésna-pom) szerencsésen találkozott. A verses-kötet napvilágra segítségével egy két évti-zedes munkakapcsolat végére került pont. A kritika imígyen reagált: „Elegáns köl-tészeta ha van, akkor B.B. költészete ilyen. Verseiben a vizualitás kissé háttérbe szorul, a szavak hangértékei hordozzák hangulatait, érzelmeit. A lelki toposzok ára-dása a textúrákban különös szóképek kompozíciókat produkálnak. Amikor a színtelen nyelv sovány szövegeivel találkozhatunk lépten-nyomon, akár a szépirodalom berke-iben is, ezek a versek bőséggel árasztják felénk a szép és találékony magyar kifeje-zéseket... Senkiéhez sem hasonlítható lírája úgy egyéni, hogy észrevétlenül ötvöződnek benne az intellektuális szavak a népies szavakkal, akár a modern és az archaikus kifejezések mesteri formái...” /Németh D./

Bookhouse a kötetet imígyen mutatja be: „A Németországban élő magyar költő verseiben elégikus hangon szólal meg a szülőföld iránti vonzalom, a régi emlékek, hangulatok lírai erővel törnek fel a felnőtt férfikor javában járó férfi életpaszta-iból, erotikával áthatott szerelmi vallomá-saiból, az idő múlásával a hátrahagyott haza szépségeivel, személyes emlékeivel, a pillanatnyi hangulatokkal és a versírás tényével szembenező magányos merengé-seiből. A zenei, képi eszközökben gazdag hagyományos költészet színvonalas doku-mentuma...”

Juhász János

Hét haiku

Igaz út

Igazak fénye
Nádasban szikrázó tűz
Arany kohóban.

Úr útján

Őt követni jó
Bizonyágtétel nélkül
Semmit ér az út.

Igaz szó

Tiltsd el nyelvedet
Ne szóljon csalárdságot
Keresd a békét!

Ego

Kisebb egóval
A kevesebb több lenne
Mitől kő szíved?

Külszín

Kevélykedő szív
A külszín itt mást ígér
Szegény gazdagság.

Példaadás

Madár az ágon
Párja békésen fészkel
Tévelygő ember.

Kórházi ágyon

Kórházban anyám
Aki él a neveddel
Várj meg ne vedd el!

Bódai-Soós Judit

Kandid, avagy apró fény a nagy sötétben

Mint egy gép-csecsen csüggő magatehetetlen csecsemő, ki nem lát, nem hall, és lélegezni sem tud önállóan, s ha maga alá piszkít, azt is gépek pucolják föl, és teszik őt tisztába – valahogy így érezte magát Kandid, amikor a ház, amelyben élt, a betonmonstrum, sötétségbe borult. Elment az áram, megbénult az élet.

Tapogatózva indult gyertyát keresni, de megbotlott a számítógép kábeleiben, amiket korábban lusta volt elrendezni, elvágódott és bevverte a fejét az ajtókeretbe. Hangosan szentséget.

A kábelköteg a bokájára tekeredett, káromkodva szabadította ki magát. Felállt, és most már jóval óvatosabban tapogatózott tovább, s közben azon gondolkodott, hogy mihez kezd majd a sötétben, a halvány gyertyaláng mellett. Üvöltöni tudott volna a dühtől, amikor már az ötödik olyan tenni-való jutott eszébe, amihez áram kellene. Elviselhetetlennek tűnt függősége.

A váratlanul rászakadt sötétség bebörtönözte, elvágta a világtól. Aztán arra gondolt, hogy telefonálni még mindig tud, vagyis kapcsolatot létesíthet bárkivel. Ez a gondolat egy kissé megnyugtatta, még akkor is, ha éppen nem volt kedve telefonálni senkinek.

Kandid ritkán gyújtott gyertyát, leginkább csak hasonló áramkimaradás esetén, ezért erősen kellett törnie a fejét, hogy milyen irányban kutakodjon.

Végül a konyhaszekrény mélyén akadt rá egy gyertyacsonkra, mely már félig leégett ugyan, de még használható volt egy darabig. Meggyújtotta, majd leült az asztal mellé és egy cigarettát sodort magának az apró láng pislákoló fényénél.

A gyertyalángról gyújtott rá, aztán ösz-

szerándult a gyomra, mert eszébe jutott a régi babona: „Valahányszor gyertyáról gyújtunk cigarettát, a tengerbe vész egy matróz.”

– Babonaság! – mordult föl bosszúsan, de nem hitte igazán, mert beleborsózdott a háta, erős büntudat öklözte belülről a gyomrát, és anyja gyakori mondása jutott eszébe: „Ha rosszat cselekszel, a sors mindig megadja a lehetőséget arra, hogy jót is tégy, s ezzel helyrebillentsd a fény és a sötétség egyensúlyát.”

Idegesen szívta végig cigarettáját, és közben próbálta lerázni magáról a rossz érzéseket.

Az áramszünet már több mint húsz perce tartott, ezért Kandid úgy határozott, hogy felhívja az elektromosokat, és érdeklődik, hogy mégis mire számíton, a vonal azonban kitartóan foglaltat jelzett. Úgy tűnt, hogy a gyertyacsonk sem bírja sokáig, ezért felöltözött, hogy elmenjen otthonról, mert semmi kedve nem volt ahhoz, hogy sötétben üldögéljen egész este.

Tétován, céltalanul bolyongott az utcán egy ideig, fogalma sem volt arról, hogy hová menjen. Aztán a közeli szupermarket bejárata előtt megállt, mert eszébe jutott, hogy akár vehetne is néhány gyertyát. Megtapogatta zsebeit, és elégedetten nyugtázta, hogy nála van a pénztárcája.

Belépett az üzletbe, és felderítő körútra indult. Ráérősen nézelődött, nem volt oka sietni.

Amikor Kandid megtalálta a gyertyákat és vagy egy tucatot bevásárló kosarába rakott, hirtelen sötétség borult az áruházra. „Úgy látszik, utolért az áramszünet” – gondolta egykedvűen, mások riadt sikongatásai, zsi bongása közepette.

A váratlanul érkezett sötétség pillanatok alatt káoszt, zúrvart okozott, és jó néhány vásárló pánikba esett, menekülni próbált, polcokat ledöntve, áruhegyeken és egymáson átgázolva.

Kandid, amennyire tudott, igyekezett félreállni, és zsebéből előkotorva öngyújtóját, meggyújtott egy gyertyát. A halvány fényre, mint a legyek, köréje gyűltek az emberek.

Kandid sorra gyűjtögetta a kosarában lévő gyertyákat, és vásárlótársai kezébe nyomta őket. Amikor kosara kiürült, visszalépett a polchoz, és onnan szedegette le a többit.

Égő gyertyával a kezükben, a megrémült vásárlók is nyugodtabbak lettek, nem borítottak fel több polcot, és megnézték, hogy hová lépnek; nem tapostak össze semmit, fegyelmezetten vártak a sorukra, amíg a biztonságiak kiengedték őket egyesével a kijáraton. Az áramszünet miatt nem működtek a pénztárak, így mindenkinek üres kézzel kellett távoznia.

Az egyik biztonsági őr felfigyelt a fénymenetre, és elindult, kideríteni, hogy honnan származnak a gyertyák. Hamar rátalált Kandidra, aki még mindig ugyanannál a polcnál osztogetta a megnyugtató lángocskákat ahonnan korábban vásárolni szándékozott.

A biztonsági őrben túlbuzgott a hivatástudat, mert számon kérőn ráförmedt a fiatalemberre:

– Mit képzelsz magad?! Ki fogja megfizetni ezeket a gyertyákat?

Kandid megbénult a döbbenettől; nem hitt a fülének, válaszolni sem tudott. Az őr pedig fülön csípve a tetten értet, intézkedett: áruházi lopás alapos gyanúja miatt azonnal jelentést tett a rendőrségen.

A helyszínrre siető rendőrök, a gyanú megalapozásaként, igazán könnyen találtak jó néhány, égő gyertyával álldogáló, Kandid ellen valló szemtanút, hiszen a sötétség sötétséget szül, a fény pedig árnyékot fogan...

Bódai Soós Judit

Tükörbarát

Egymáshoz szelődült lelkek vagyunk,
akik pár léptet együtt ballagunk,
amíg az utunk egy irányba visz,
talán örökké, vagy csak holnapig.

Nincs tér, és nincs idő kettőnk között;
lelked vendégül hozzám költözött,
s egy apró rezdülés, egy csendes hang
már énbőlőlem is tebenned van.

Magam felé vezetsz, a mélybe le,
ösvényt nyitok én is bensőd fele.
Egymásra néz szemünk: tükörbe néz,
tekintetünk nem csal, valót idéz.

Látod bennem, mit én nem láthatok,
szememről oldva minden hályogot,
elém teszed szépítés nélkül azt,
mi lépteimben gátol, megakaszt.

Az önmegismerés tükre mutat
fájón valós, hosszú, nehéz utat,
mit végigjárni egymagunknak kell,
de estünkéből barát keze emel.

Ötvös László

Ha nem tenné is!

Dániel 3:16-27

Három férfi ítélete
lett a tüzes kemence,
a negyedik megvédte...
Három férfit dobtak be
a tüzes kemencébe,
egy ott volt mentésükre...
Négy férfi menekült meg,
egy angyal, ki védte őket,
megégték, kik tüzeltek...

Hajdúnánás, 2005. május 25.

Szécsényi Barbara

Minden olyan világos

legalább a képzelődés könnyű függönyén
sütnél keresztül
mint a hajnal oly' egyértelmű
és független daccal
mint a vonatindulás
vagy az idő szörnyű kattogásai
hogyan csak sejtenélek

de lennél

talán meg tudtál maradni
az előttem-ismerősnek
s a lámpaoltás utáni fényben
lemondó árnyam keresésére indulsz
hogyan felemed
a félelmek madártestét

és összezúzd

mindegyik keresztveződésben
ott az állomások vége
a fülke levegőtlenül

az út

Virágot keres

nincs otthonom de
házam ablakom tudom
hogyan van nevem és jut majd
fölém is földhalom

hogyan asztal és tálban
gyümölcs van zöldszemű
és almák az ágon
lehetne egyszerű

ha hinném a nyárból
az ősz felesleges
ki megverekezik bennem
virágot keres

Novák Noémi

Visszatér

Hol vagytok, copfok?

Rézfényű fonatok, végükön
lila gumi. Mennyit repkedtek,
holmi futkosás miatt. Dongók,
méhek ültek meg rajta, s riadt
kezeccskék rázták sebesen.
Más kezek tépték. Ollót,
fésűt ritkán láttak. Mérték nekik
a simogatás hossza.

Selymetek vissza ki hozza...?
Nézd csak: ismerős, gyermeteg
szokás: fejvesztett csapkodás –
a szőke búb fölött egy méh.

Meleg van. Lég-rezgős délután.
Valami lány-árnyék itt maradt...
Kezében kavicsok, a kisfiammal játszik –
anyám diófája alatt.

Öreganyámnak

„Mán a hegyet a vőgygel tógyuk” –
mondaná dédes. Jaj, vágott ám
az esze... Persze, oskola nem
rontotta, se a szerelem. Tán
százszor foldta kötőjét. Ajka-szeme
pengévé szűkülte, mint a kés
a markában: csíkot nyesett, mert
csigát sodorni nehéz. (Mama,
néha olyan elesett vagyok... Kert
végén fagyott víz, repedt tükör.)
„Lyányom, hinni köll, mindegy az, miben.”
Sakk, és matt. Tedd! S hidd, hogy
értelme van. Hegnyi, amit kaptál,
ne toldd a szakadék üres mélyibe.

Csillag Tamás

versei

Dolgozni gyalog járok

ha a távolság tükör
nem nézek inkább bele
egész kenyérré vágyok
pedig elég a fele
tükörképem furcsa
idegen arc
idegen

vágyak kergetőző kutyák
a hajnalok hűs kirakatok
dolgozni gyalog járok nincs busz
a szentek is gyalog jártak
fogam csikordul csak
a himnusz

szól minek álljak vigyázzba
gombostű szívig szúrt kokárda
hallgatok nincs pénzem imára
szegeljetek a keresztfára
krisztusok

Konokul, szépen

Az éjszakák Mariana árkok.
Búcsúztatom a fiatalságot.

Futó trikós, tornacipős évek...
Pedig megágyaztam a reménynek.

Sosem imádkozom... Nem kell hittan.
Istenem! Nagyon keveset sírtam.

Csítítom magam, éjszakákon át...
Adjatok a hallgatáshoz párnát!

Vagy hagyjatok múlni, konokul, szépen...
Szárad a volt egy sőralátétén.

Krisztusszögek

Forintos kényszerek: krisztusszögek.
Mily gerendákra vagyok feszítve?!
Keserűt nyelek, az ingem szoros...
– ha lenne isten, most elveszítne –

Nem vágyom többre: élni, élni csak,
és mosolyra, ha nyomorult vagyok.
Furcsa tavasz ez... Töviskoszorú.
Várom, hogy nyíljanak a jázminok.

Nincsenek

Az utolsó belézés csendje zár.
– mint alábukót merülés előtt –
Menni kell... Mellkasomra ül az
ólmós, decemberi délelőtt.

Az utcákon tíz centis a hó.
– mint bennem, talán nem tudok róla –
Lépteim eltörlik a csendet, ropog
a hajléktalanok takarója.

Bennük nincs Jézuska, vagy jászol.
– egyedül, játék nélkül játszol –
Kutatnak sosemvolt kincseket.

Meglátom magam a szemükben.
A konténerszagú reményben
isteneket keresnek, de nincsenek.

Esik...

Esik, hátamon ázik a kabát.
Gyom verte fel a gyárak udvarát.
Magányunk nyüszít, pedig nem verik.
Nem hajnal ez, inkább esteledik.

Zoltay Lívია

Mint a borsó, meg a héja

Csöpi néni és Csöpi bácsi olyanok voltak, mint a borsó, meg a héja. A bácsi évek óta nagybeteg volt, asszonya pedig mérhetetlen odaadással ápolta. A ház előtt, a padon ülve gyakran láttam, amint Géza bácsi (igazából így hívták) ráncos, öklömyire összezsugorodott feje megjelenik az ablakban. Ez jelentette számára a napi levegőzést, mert ahhoz már túlságosan gyenge volt, hogy az utcára lemenjen. Csöpi néni annyira átszellemülten végezte a „munkáját”, hogy a ház összes lakója mély tisztelettel, együttérzéssel beszélt róla. Az időt és a férje lassan elsorvadó testében tanyázó rákot azonban ő sem tudta megállítani. Egy álmos októberi napon meghalt a bácsi. Mindenki arra számított, hogy Csöpi néni illően meggyászolja, s ettől kezdve csakis a férje emlékének szenteli magát, élve eltemetkezve parányi lakásában.

Ám mindannyiunk legnagyobb megdöbbenésére ő egészen máshogy dolgozta fel a történeteket. Főnixmadárként feltámadva poraiból, olyan vakrepülésbe kezdett, hogy nem győztük kapkodni a fejünket. Még ki sem húlt az öreg teteme, Csöpi néni máris bevetésre készen állt, és teljes harci díszben pompázva randevúról randevúra szökkent. Kiderült, hogy újsághirdetést adott fel, így próbálva ismerkedni, nem kis eredménnyel. Néhány héttel a férje halála után olyan forgalmat bonyolított, hogy bármelyik örömlány megirigyelhetne volna. No, tegyük azért hozzá, hogy Csöpi néni egy ponton túl soha nem merészkedett, s ez a pont a házunk kapuja volt. Még csak nem is a lakása ajtaja. Valamennyi úriember, aki abban a kegyben részesült, hogy eltölthetett vele egy (esetleg két) kellemes estét, legfeljebb a kapuig jutott, tovább nem. Ez, a Csöpi néni személyiségét jellemző furcsa

kettősség lázban tartotta a lakókat.

Az öreglány valójában nem is volt öreg. Az ötvenes éveit végén járhatott, és amióta a férje elment, a külsején is erőteljes változásokat észleltünk. Az öltözködése sokkal merészebbé vált. Korábban soha nem láttuk például szoknyában, mert folyton csak nadrágot hordott. Mostanában azonban már az lett volna furcsa, ha nem szoknyát visel. Ahogy teltek a hetek, hónapok, úgy rövidültek a szoknyák, a Csöpi néni körül sündörgő udvarlók legnagyobb örömeire. A kapuban ácsorgás viszont csak nem akart megszűnni. Idővel már fogadásokat kötöttünk, vajon melyik hódolóinak sikerül először kapun belülré kerülnie. De hiába ostromolták a felhevült lovagok, Csöpi nénit egyikük sem kapta meg.

Tavaszodott már, amikor észrevettük, hogy felhagyott a randevúkkal. Nem tudtuk, miért. Talán megunta a széptevőket, de az is lehet, hogy csak erőt gyűjt, gondoltuk. Egy macskával lehetett látni leginkább, egy fekete kandúrral. Ha vásárolni ment, vagy csak sétált, a kandúr szorosán a nyomában loholt, el nem mozdult volna mellőle, egyetlen percre sem. Egyszer megpróbáltam összebarátkozni vele, de úgy fújt rám, hogy többé nem kíséreltem meg a dolgot. Voltak, akik látták, ahogy a kandúr a közelben lévő bolt előtt üldögélve várja a gazdáját, olyan fegyelmezetten, hogy még egy katona is megirigyelhetne volna. Összenőttek ezek ketten, lassan már el sem tudtuk volna képzelni őket egymás nélkül. A macska délutánonként az ablakban ülve pásztázta a terepet, sárga szeme fehérjében a fekete csík úgy világított, hogy inkább elkaptam róla a tekintetemet.

Egy füledt, nyári este megint a ház előtt üldögéltem a padon, amikor megláttam Csöpi nénit, és a kandúrt. – Jó estét! – köszöntem, ám ezúttal nem csak a szokásos biccentés volt a válasz. Csöpi néni

határozott mozdulatokkal indult el felém, oldalán hű védelmezőjével.

– Tudja, kedvesem, – kezdte, mikor odaért a padhoz – úgy vagyunk mi ketten az én Gézámmal, mint a borsó, meg a héja. Senki emberfia nem pótolhatja az én drágaságomat! – hadarta boldogan, majd hirtelen szép, szürke macskává változott, és kandúr-lovagjával együtt besurrant a bokrok közé.

Budapest, 2011. augusztus 03.

HANS-GUIDO KLINKNER

A HOBBYKERTÁLMODOZÓK

(Die Schwebergartenträumer)

Az erdőt, a szántót és réteket
elegyítik szeretetteljesen
kertjeikben.

Míg úrhajósok
a súlytalansággal kísérleteznek,
laptopok handyk és gyors internet
kötnék kezét és fejüket gúzsba,
addig ők egy almát, egy körtét, epret és
virágot szakítanak,
grilleznek és barátaikkal a hideg sört élvezik.
Pletykálnaknak kertjük kerítésén keresztül,
földelik magukat minden ásónyommal.

A haladás transzrapidja hamarosan
átszáguld a hobbykertálmodozók utolsó
végvárain.

Csak Meseországban
élhetik túl.

Fordította: Bayer Béla

Ilyés András Zsolt
Versei

Feledés

kedves –
ne törd magad
nincs semmi veszve

nem téged üzlek
minduntalan
csak kivetkeztem
rossz szokásaimból

és a jókat
elfeledtem magamra
gombolni

Jövendölés

váratlanul zuhant rám
mint beárnyékolt átok
magánhangzói
titkolták az üzenetet
– én hiszek a jóslatban
beletörődve haltak el
a másodpercek
és egy óra múlva
a beteljesülést
utolérte a valóság

Szünetek

Miért van mindig az,
hogy álomból ébredek?
Fura jóslatuk mind igaz.
S talán nem tévedek,
mikor boncolgatja agyam,
hogy álmaim végtelenek.
De bárhogy űzöm magam,
az ébredéstől védtelenek.

Móritz Mátyás

Az apokalipszis lovasa

Pilinszky János emlékére

Megkaptad a megérdemelt marhabélyeged,
a léptedre várt a fehérre meszelt küszöb;
míg a halál homlokára fontad a kezed,
Te, kinek címere az olaj volt és a szög.
Kinek nem egyszer járt gondolata a bakán,
sírásod akár száraz szalmában a szikra;
futottál mint szegény legény barna csónakán,
kinek vánkosa keményebb volt mint a szikla.

Nem tudtad hogy ki méri a hosszú szenvedést,
a vég lovasánál nem is gondoltál szebbre;
úgy szorított merészen magához mint a kést,
amíg az éjszaka rádólt a mécsesekre.
Sóhajod elnyelte egy menekülő felhő,
a pusztulás hűségesen neked dorombolt;
Te álltál és reszkettél, mint egy égő erdő,
Te meztelen voltál, – az Isten állig gombolt.

Aki a fák hegyén jár, rajtunk onnan nevet,
mit az erejüket vesztek el nem érnek;
a hideg úr falára odavésted neved,
míg magához vette szívedet eleségnek.
Az éjszaka sötét hullámaiba léptél,
árva szörnyként, kit páncél nyom és heges közöny;
a vaksötét éjben vágyaktól már nem égtél,
túlragyogta a pusztulást arcodon a könny.

Fegyencként kezdted, és végig az is maradtál,
az éj sötét volt, – mozdulatlan, mint egy bánya;
tátogó száddal a száraz úrbe haraptál,
nem vett körbe csak a hegyek roppant magánya.
Féltél hogy álmodtad a napsugárt és a fényt,
Te, kit a semmi szült, és a semmi szoptatott;
meztelen sebbel vártál, fáradt katonaként,
tenyérynyi törmelékként, kin a redő halott.

Isten az Isten volt, ahogy virág a virág,
gazdag életet már nem nyerhetett a salak;
a szemedből kicsüngött a pusztuló világ,
meredtek a csillagok, mint az ócskavasak.
Harmincegy éve hogy a halál fészket rakott
öledbe, – így lettél Te is kartoték adat;
mohó ebként nem úztad a homályt, – a vakot,
rajtad marhabélyeg, fölötted madárhadak.

Kölyökszívvvel

Nem dolgom nagynak lenni, figyelni másra tessék,
mögöttem sok szép remény, sok szép reménytelenség;
az én szívem hol ülne, ha nem a semmi ágán,
úgy nevetek én is az emberek balgaságán.

Nem unom: egyre írok, álmodok színes tentát,
nem érdekel bűsz cenzor, irodalmi potentát;
arra járok én, – arra, hol fa reped, ég szakad,
arra járok, arra, hol szétpattannak a szavak.

Szívbem szeretnék lakni, ha el a magány altat,
mikor a vágy múzsája, szemrehányóan vallat;
arra járok, merre a nyár összecsap mögöttem,
arra járok, hol a tűz magas toronyra röppen.

Hol kagylókék tengernek bókol, – bókol a pálma,
hol a sóvárgó lelkem, mintha magasra szállna;
vermekbe úgy kiáltok, én, én, – a senki fia,
kire rásüt a hold, – a holdas dekadencia.

Nem is kell nagyobb titok, nem is kell nagyobb vigasz,
mint hogy rád hasonlítok, mint hogy rám hasonlítasz;
arra járok, hol talán bánatom elveszítem,
harminc év: a könnyekért vezekel kölyökszívem.

Arra járok most, – arra, hol vége van a nyárnak,
fölöttem új égitest: hol álmaim az árnyak;
a vágy, a vér, és a bűn, – a füst, a víz, és a szél,
nem is tudom, hogy bennem a költő, kihez beszél...

Németh Erzsébet

Ezer gond között is

Midőn a hajnal,
 e vad szőke angyal,
 dúdolva felemeli
 rólunk az éjtakarót,
 és lágyan összehajtva
 fények szekrényébe zárja,
 reményünk dalolva nyújtózik,
 mert ezer gond között is
 úgy érezzük:
 életünk van mára.

A titok...

Mint az időláda
 nyikorgó fedele,
 jajong a titok,
 amit még Attila,
 hun ősök királya
 helyezett bele.

In memoriam Kondor Béla

Elbújtatnád arcodról bánatod,
 de jaj, nincs hova.
 Minden igyekezeted
 hiábavaló és tétova.
 Szemeid megásott
 lövészárkaiban
 becsapódott aknaszilánk...
 Vérérek moccannak benne
 ahányszor emberre nézel,
 s ahányszor szíved embert kiált.
 Elbújnál magad is,
 mert küzdelmed ablakai mögött
 kialudt a fény –
 Szárnyat az Időnek!
 Ne hagyd, hogy
 dadogó kezekből
 „A szentek bevonuása” után
 kihulljon ecset és remény!

Csepeli Szabó Béla

Átlényegülés

Mindent átélni ami volt s lesz, –
 éjjel-nappal ez a vágy jár át:
 szívemen sasok szárnya verdes,
 s delfin keresi bennem társát.
 Élni akarok nyitott szemmel,
 teljes izzással, olthatatlan,
 ősemerként az egyik percben,
 és úrhajósként a másikban.
 Életem néhány földi éve
 nem verhet szürke kurtavasra,
 egyetlen asszony szenvedélye
 ezer asszonyt sző álmaimba.

„Új Ég, Új Föld, Új tengerek”
 fénylenek fel fantáziámon,
 s mindez, és mind ez emberek
 csak növeli a szomjúságom!

Németh Dezső

Majd...

Majd arcod mosolyselyme elszakad,
 tépett szárnyú sóhajok leesnek,
 és rommá válnak szádban a szavak,
 mert nem lehet már megeredned.

Repedéseid széjjel riannak,
 mosolyszálad széttépi a világ...
 Összetett tenyereidben szárad
 el – megkésett könyörgő imád.

Fényért rimánkods, mint a csillagok...
 Kegelem nincs, fekélyed fölreped,
 kínlódásodban lelked eladod,
 akár a hazátlan földedet!

Németh Erzsébet

Ujjaim

Ujjaim szétszélednek testeden,
tavaszt legelésző lovak...
Minden moccanásukban
zöld fű varázsa érinti arcodat.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **1.500,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Lelkes Miklós

Ingaórák

Ide-oda. Szürkeség hull le róla.
Üvegkalickás idő. Ingaóra.
Magát méri tehetetlen magának.
Lent a téren bokrok tűnődnek, fáznak.

A táj sem más. Közönnyel ingaóra.
Ide-oda, – csak ezt váltja valóra?
Néni bámul. Megértőbb a kutyája.
Gazdájánál e lengést jobban látja?

Ide-oda. Leng, leng. Fényperc-szerelmet
itt-ott szétszórt galambcsőr-csókok lenek.
Horpadt mellekben ingaóra-házak.
Leszegi fejét sunyító vasárnap.

Ide-oda. Már semmihez sincs kedvem.
Inga lendül. S guillotine, életemben.
Életünkben. Megalvadt vér feléled,
s elfeketül. Ó, ide-oda élet!

Ó, ingaórák, Ide-oda Ország!
Jelenné villan vissza volt bolondság.
A téren, lent, bokrok, emberek fáznak.
Ide-oda leng szeles magyarázat.

Bent a képernyőn ide-oda ének,
vidámsága szégyen-röhécselésnek.
Ripacsvezér. Követi nyálás nyája.
Ó, vállrándító rondítók világa!

Ez a vers is az Ingaórák Háza.
Leng-leng hiába: elbúsult magánya.
Gyermek szalad. Guillotine. Időt nyerhet?
Ingaórák bohócfejek nevetnek.

(2012)

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.